Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 135. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ЧЕРВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 17, 1978 No. 136. VOL. LXXXV.

Українці взяли провідну участь у відзначуванні „Дня Прапора" в Ню Йорку

Група учасників святкувань „Дня Прапора" в Ню Йорку. На фото у першому ряді (зліва): пані Марія Душник, Аллен В. Фінгер, пані Христина Карпевич; у другому ряді (зліва): Микола Хоманчук, Роберт Квакенбаш, пані Маша Фінгер, Юліян Ревай, д-р Іван О. Флис і маестро Василь Авраменко.

Ню Йорк, Н. Й. (в. л.). — В середу, 14-го червня ц. р., тут відбулося двоступневе відзначення „Дня Прапора", у якому активну участь взяли представники української зорганізованої громади. Святкування почалися о год. 12-ій дня більшою парадою на Волл Стриті з участю оркестр, молоді, ветеранських організацій, представників міської управи та репрезентантів стейтового й федерального урядів.

Друга частина святкування відбулася, заходами Інституту Американського Прапора, що його очолює Аллен В. Фінгер, у приміщеннях Українського Інституту Америки з відповідною діловою і мистецькою програмою та знову ж таки з великою участю представників українських організацій і установ, які не тільки активно партиципували у підготові програми, але виступали з короткими привітаннями, відмічуючи важливість прапора в житті американського й інших, зокрема поневолених Москвою народів.

Програму відкрив і нею проводив президент Інституту Американського Прапора Аллен В. Фінгер: Христина Карпевич — сопрано при акомпаньяменті Христини Петровської відспівала американський і український національні гимни; студентка Єлисавета Фінгер проказала присягу вірности прапорові; пані Марія Душник, переобрана знову на заступницю головного предсідника Українського Народного Союзу і президент Братського Конгресу нюйоркського стейту, представила присутнім делегатів українських організацій, вказала на значення прапору для поневолених народів і відчитала проклямацію посадника Ню Йорку Едварда Кача про вклад етнічних груп, об'єднаних у братських со-

(Закінчення на ст. 4-ій)

КАРТЕР КРИТИКУЄ МОСКВУ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ, ВВАЖАЄ ЦЮ СПРАВУ МІЖНАРОДНОЮ

Вашінгтон. — Відповідаючи на запити кореспондентів під час пресової конференції в середу, 14-го червня, президент Джіммі Картер заявив, що хоча уряд Совєтського Союзу добровільно підписав Гельсінкський договір, який містить постанови щодо пошанування прав людини, то совєтські власті продовжують порушувати ті права, зокрема арештують, засуджують на терміни ув'язнення і переслідують членів громадських груп, які взяли на себе завдання наглядати над виконанням Гельсінкської угоди.

Президент Картер під час пресової конференції

Совєтський уряд має право вирішувати внутрішні справи своєї країни — сказав Президент — але порушування прав людини в Совєтському Союзі є фактично міжнародним питанням, бо шкодить інтересам світового миру тому, що інші країни, затурбовані фактом порушування прав совєтських громадян, вбачають у тій діяльності совєтського уряду ламання міжнародного договору, що його Совєтський Союз підписав добровільно.

Президент Картер заперечив твердження, що посилення нагінки на дисидентів у Совєтському Союзі — це відповідь Москви на його кампанію в обороні прав людини, бо совєтські власті порушували ті права довго перед початком його кампанії.

Коментуючи твердження деяких заарештованих дисидентів, що він перестав таврувати окремі випадки порушення прав людини совєтськими чинниками, а тепер говорить тільки дуже загальниково, що, на думку заарештованих, заохотило Москву посилити кампанію проти інакомислячих, президент Картер заперечив це твердження, вказуючи, що видвигав окремі випадки переслідування совєтських дисидентів та заявив, що далі робитиме це, публічно і приватними шляхами.

На самому початку пресової конференції Президент закликав Конгрес уневажнити ембарго на продаж зброї Туреччині, встановлене в 1975-му році після окупації північної частини Кипру турецькими військами, бо це ембарго не тільки не розв'язало кипрського конфлікту, але спричинилося до напружених відносин між Анкарою і Вашінгтоном та поважно

(Закінчення на ст. 4-ій)

БІЛИЙ ДІМ НАГОЛОШУЄ СВОБОДУ ПРЕСИ

Вашінгтон. — На річному бенкеті місцевого відділу Товариства Професійних Журналістів, який відбувся тут в середу, 14-го червня, віцепрезидент Волтер Мондейл повідомив, що президент Джіммі Картер видав доручення в справі точного перегляду всіх законопроєктів, які в будь-який спосіб пов'язані з принципами Першого Додатку до Конституції ЗСА, щоб запевнити, що не заіснують загрози для охоплених Додатком демократичних свобід, зокрема свободи преси.

Інформуючи про це доручення Президента, віцепрезидент Мондейл вказав, що Білий Дім затривожений недавнім рішенням Найвищого Суду ЗСА, що поліція, одержавши судовий дозвіл, має право переводити обшуки в редакціях газет і журналів, навіть якщо ніякого члена редакції не підозрівається в злочинній діяльності.

Підкреслюючи, що свобода преси — це підставовий принцип американської демократичної системи, Віцепрезидент твердив, що рішення Найвищого Суду може спричинитися до послаблення цього принципу, бо навіть якщо і не було б випадків обшуків поліцією, то сам страх, що такі обшуки можливі, робив би кореспондентів і редакторів „надто обережними" і вони не виконували б їх нього завдання: писати повну правду і користуватися всіми можливими джерелами.

Щоб запобігти такій небезпеці, президент Картер плянує виготовити точні вказівки щодо процедури одержання судових дозволів на обшуки в редакціях, щоб не допустити до можливости порушення права на недоторканість („райт то прайвесі") громадян і установ.

„Якщо загрожені права преси, то загрожені і ми всі" — сказав віцепрезидент Мондейл, закликаючи журналістів підтримати почин президента Картера відносно запевнення точного додержання принципів Першого Додатку до Конституції.

БЕРДНИК ВИМАГАЄ ЗВІЛЬНЕННЯ РУДЕНКА, ПРОГОЛОСИВ ГОЛОДІВКУ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Передаємо поширений в самвидаві текст найновішого звернення українського письменника і члена Української Гельсінкської групи Олеся Бердника в обороні засудженого в червні м. р. Миколи Руденка, голови Української Гельсінкської групи.

Олесь Бердник

Звернення Бердника даємо в перекладі з російської мови.

До
Організації Об'єднаних Націй, Ню Йорк,
Комітету прав людини,
Організації Міжнародної Амнестії,
Предсідника Президії Верховної Ради СРСР
Л. Брежнєву

Відкритий лист

У день Перемоги над фашизмом проголошую голодівку, вимагаючи звільнити з ув'язнення фронтовика, інваліда війни, комісара, поета, філософа Миколу Руденка.

Сумління тих, що вижили, веління тих, що загинули за Свободу, вимагають: годі вбивати і в'язнити, годі катувати і переслідувати!

Мир прийде тільки тоді, коли не будуть переслідувати борців за ідейні пошуки і за Право!

Свободу Миколі Руденкові і його сподвижникам!

9 травня 1978

Олесь Бердник, письменник''.

Разом зі зверненням Бердника одержано такі самвидавні документи, що у ближчому часі будуть доведені до публічного відома:

1. Заява Вячеслава Чорновола (тепер на засланні в Якутській АССР).
2. Заява Богдана Ребрика з мордовського табору до Голови президії Верховної Ради СРСР.
3. Інформації про умови, в яких тепер перебуває Микола Руденко в тому ж таборі.
4. Протест групи членів Московської Гельсінкської групи, а саме: дружини академіка Сахарова Олени Боннер, Софії Калістратової, Наума Меймена, Тетяни Осіпової та Вдадиміра Слепака проти позбавлення громадянства СРСР генерала Петра Григоренка.
5. Деклярацію С. Солдатова у треті роковини його ув'язнення за участь в Естонському визвольному русі.
6. Звернення групи політв'язнів СССР, під яким є підписи також українців С. Караванського, Б. Ребрика, о. В. Романюка та О. Тихого. Звернення адресоване до ,,всіх демократичних організацій світу'' та інших. У ньому розповідається про знущання органів КГБ над політичними в'язнями.
7. Подібного характеру меморандум до Верховної Ради СССР, у якому автори відкликуються до Конвенції проти геноциду, ратифікованої Верховною Радою СССР та вказують на переслідування окремих релігійних та національних груп і взагалі інакшедумаючих в СССР, всупереч вимогам згаданої конвенції. Під меморандумом є, м. ін., підписи С. Караванського, М. Осадчого, В. Романюка, О. Тихого, Д. Шумака.
8. Ширший документ, в якому розповідається про групу ,,Статус 77'' в одному з мордовських таборів та про репресії над такими політв'язнями як В. Чорновіл, В. Осіпов, М. Хейфец та ін. Цей документ підписаний Германом Ушаковим та Сергієм Солдатовим.

Проф. Яр. Рудницький взяв участь у конференції мовного плянування ЗСА

Вашінгтон. (ОУПС). — Тут у приміщенні університету Джорджа Вашінгтона відбулося 12-го червня конференція в справі мовного плянування ЗСА з участю конгресмена П. Саймона (Ілл.), сенатора Д. Деконсіні (Арр.), д-ра Д. Гаммонда, д-ра Дж. де Челліс, д-ра Р. Т. Томпсона та інших. На запрошення організатора голови конференції д-ра Е. Бако в нарадах взяв участь проф. Яр. Рудницький із Канади, що поділився з присутніми своїм досвідом у праці Королівської Комісії Б. — Б. в Оттаві в роках 1963 — 71. Подібну Мовну Комісію має покликати до життя в місяці липні ц. р. президент Картер для прослідження й рекомендацій у справі мовного плянування, двомовности навчання мов у школах ЗСА тощо. Конгресмен Саймон, що був промотором створення такої Президентської Мовної Комісії для ЗСА, з увагою вислухав коментарі проф. Рудницького й висловив надію, що майбутня Комісія матиме на увазі теж рапорт канадської Королівської Комісії.

Президент Франції пригадує Брежнєву про кодекс детанту

Париж, Франція. — Президент Франції Валери Жіскар д'Естен заявив в середу, 14-го червня, на пресовій конференції, до речі, його першій пресконференції від січня 1977 року і шостій від часу його урядування, що він вислав до генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва листа з пригадкою, що політика детанту мусить бути ґлобальною і ефективно діяти у цілому світі, бо піддержка військових акцій в Африці великопотугами і їхні військові частини, які переходять чужі кордони для сповнення аґресії, не є сумісні з кодексом детанту. Політичні спостерігачі думають, що Жіскар натякав на акцію катанґійських партизан, піддержуваних Москвою і Кубою в Заірі. У тому випадку, — кажуть обсерватори, — президент Франції сильно піддержав становище президента ЗСА Джіммі Картера і його останню заяву про східньо-західні відносини, помимо того, що він не згадував поіменно ані президента Картера, ані політики Вашінґтону. Жіскар тільки покликався на промову Брежнєва, яку той виголосив в Празі, погрожуючи західнім державам, членам НАТО, що вони зацікавленні в розпаленні „літеплої війни" своїм вмішуванням у справи Африки. Пригадка французького президента включає також справи людських прав в Совєтському Союзі й інших комуністичних країнах, переговори у Відні про скорочення війська в Центральній Европі, скорочення стратегічної зброї тощо. Відповідаючи на запитання про французьку акцію в Заірі, Жіскар натякав, що вона спричинилася до збалянсування сил, бо якщо такої акції Франції і Бельгії не було б, в Заірі могло дійти до великої війни і, очевидно, цілковитого зірвання детанту. „Це все, що я сказав Брежнєву у моєму листі", — заявив французький президент.

Совєти погрожували відплатою за арешт шпигунів в ЗСА

Вашінгтон. — Поінформовані джерела в Білому Домі, стверджують, що міністер закордонних справ СССР Андрей Ґромико в часі його зустрічі з державним секретарем Сайрусом Венсом в Ню Йорку і Вашінгтоні кількакратно перестерігав уряд З'єднаних Стейтів Америки, що Совєтський Союз поведе в короткому часі відплатні акції проти американців, які перебувають в СССР, за арешт органами Еф-Бі-Ай двох совєтських шпигунів в Ню Джерзі, працівників Організації Об'єднаних Націй. Згідно з висловами Ґромика, ЗСА порушили ранішу домовленість, що шпигунські афери, де б вони не відбувалися в ЗСА чи СССР, не будуть розголошувані і не повинні бути приводом до голосної пропагандивної кампанії. На підставі цієї тихої домовлености, ЗСА, на думку Ґромика, повинні звільнити ув'язнених совєтських шпигунів і дати їм можливість виїхати до СССР. В іншому випадку, — сказав Ґромико, — „двоє можуть грати цю саму гру". В результаті цієї погрози уряд ЗСА і американська амбасада в Москві очікували вже від деякого часу відплатних совєтських акцій. Вони розпочалися в понеділок, 19-го червня ц. р., довшою напасливою статтею в газеті ,,Известия" проти віцеконсуля Марти Петерсон, яка, нібито, бувши високим урядовцем амбасади ЗСА в Москві, займалася шпигунством з рамени американської Центральної Розвідчої Агенції. В тому часі, — заявляє газета, — амбасадор ЗСА Малком Тун просив про дискрецію і совєтські чинники погодилися на тихий виїзд М. Петерсон без публічного розголошення шпигунської афери. Але, — продовжує свої міркування совєтський автор в ,,Известиях", — ЗСА не придержувались тієї практики у випадку з двома арештованими совєтськими громадянами.

Речники Державного департаменту заявляють, що уряд ЗСА не міг перестерегти своїх громадян в СССР, бо не було відомо, які саме відплатні акції вестимуть совєти. Вечором того ж самого понеділка совєтська поліція заарештувала на вулиці американського бизнесмена Франсіса Джей Крофорда, репрезентанта великої компанії сільськогосподарських машин „Інтернешенел Гарвестер", витягши його силою з авта на червоному світлі, коли він їхав зі своєю нареченою вулицями Москви. Крофорда, якому закидають недозволену торгівлю валютою, відразу відвезено до в'язниці, а поведінка поліції вказувала, що він став жертвою відплати і що Совєтський Союз готовий вести відплатну гру, про яку згадував Ґромико. Існує припущення в Державному департаменті, що Політбюро дало дозвіл органам КГБ арештувати американця, який не має пашпорту дипломатичної недоторканости і не є дипломатом. Існують сумніви, чи про цей арешт щонебудь знали в міністерстві закордонних справ СССР або в міністерстві торгівлі, бо в такому випадку згадані міністерства були б висунули застереження з уваги на те, що компанія ,,Інтернешенел Гарвестер" веде дуже успішну торгівлю з СССР. Американська колонія в Москві побоюється, що відплатні акції КҐБ на тому не закінчились.

Доля Крофорда не відома. Представників амбасади ЗСА і нареченої арештованого Вірджінії Олбріш не допущено на побачення з ним.

Про Звіринецький манастир в Києві

Київська ,,Радянська Україна" інформує, що на території Центрального ботанічного саду Академії наук Української ССР в Києві є Звіринецький печерний манастир, що його заснував ігумен Леонтій ще за панування князя Володимира Святославича (988). Він проіснував понад 100 років, давши початок Видубецькому манастиреві, а опісля був зруйнований під час половецьких наїздів у 1096 — 1097 роках. Його стали досліджувати київські вчені, починаючи ще з 1912 року аж посьогодні, виявивши келію. На її підлозі знайдено багато черепів, костей і кістяків. Наліво від келії є пряма підземна вулиця завдовжки понад двадцять метрів із сорока нішами-усипальницями. Ліворуч від вулиці знаходиться печерна церква, де є ніші, зроблені для престолу й жертовника. Понад нішами розмальовані хрести візантійської форми з написами імен восьми звіринецьких ігуменів, що їх тут поховано. В усипальницях лежать по одному — два кістяки, в окремих до десяти.

Знайдено різні речі в печерах — кипарисові дошки від гробниць, стародавні циферні плити і плінфу, а також залишки повстяного та шкіряного взуття, череп'я глиняного посуду тощо. Проте, звіринецький манастир ще далеко не зовсім досліджений.

„Минуле пливе в прийдешнє" — нова книжка Докії Гуменної

Ню Йорк. — У видавництві української Вільної Академії Наук у ЗСА вийшла книжка Докії Гуменної ,,Минуле пливе в прийдешнє'', присвячена далекому минулому України з шостого-четвертого тисячоліття до наших днів. Авторка у популярному викладі оповідає про перебіг вивчення трипільської культури від часу її знайдення до найновіших сенсаційних відкрить. Перед читачем проходить невідома досі прадавня історія української землі — виникнення, розвиток-розквіт, а потім і заник цієї багатої культури. Оповідь підтверджена ілюстраціями-зразками цієї культури, викопаними із сейфів землі. Ці ілюстрації рясно доповнюють оповідь-текст

Дані для повісти взято із важких фоліянтів, з монографій, із звітів та статтей у археологічних публікаціях, від найдавніших до найновіших.

У другій частині повісти авторка ставить питання: чи можемо вважати трипільців нашими предками? І дає на це свою відповідь.

Докія Гуменна

У кінці книжки подано перелік наукових праць, що ними керувалася авторка у своїй візії і що може послужити орієнтацією для тих, які захочуть знати більше про цю, далеко ще не вивчену, надзвичайно цікаву добу.

Книжка має 384 сторінки, 605 ілюстрацій, у твердій оправі. Ціна — $10.00. Її можна набути, звертаючись на адресу:

D. Humenna, c/o The Ukrainian Academy, 206 W. 100th Street, New York, N. Y. 10025.

Білий Дім далі підтримує принцип „позитивної акції"

Вашінгтон. — Речники Білого Дому минулого тижня повідомили, що президент Джіммі Картер і генеральний прокуратор Ґріффін Белл далі підтримують принцип ,,позитивної акції'', тобто надання членам расових меншостей упривілейованого статусу при прийнятті до шкіл чи на працю, щоб в такий спосіб направити зло, заподіяне в минулому дискримінацією проти негрів, пуерто-ріканців, мехіканців, індіян та деяких інших.

Проти принципу ,,позитивної акції'' виступає багато законодавців, коментаторів і громадян ЗСА, твердячи, що це фактично ,,зворотна дискримінація'' проти цілого білого населення Америки, як теж вказують, що цей принцип суперечить Конституції ЗСА, яка ґарантує всім громадянам рівноправність перед законом.

Найвищий Суд ЗСА тепер має перед собою клопотання білого студента Аллена Беккі, який твердить, що Медична школа Каліфорнійського університету порушила його конституційні права, коли замість нього прийняла менше кваліфікованих кандидатів тільки тому, що вони належали до расових меншин. Від рішення Найвищого Суду залежатиме майбутність принципу ,,позитивної акції''.

СТАРИННИЙ СКАРБ НА УМАНЩИНІ

У селі Старі Бабани Уманського району в одному з присадибних городів знайдено срібні монети, на яких було позначене XУII сторіччя, — пише київська ,,Радянська Україна". Працівники Уманського крайознавчого музею, почувши про цю знахідку, мерщій прибули до цього села і, розкопавши на півметра, знайшли уламки глиняного посуду та багато срібних грошей, переважно польських з датами 1590 — 1650 років. Всього разом знайдено 2 тисячі монет, які важили 2,5 колограма. Скарб забрано до Уманського крайознавчого музею.

У Львові появилась книга „Український народний одяг"

Із видавництва ,,Наукова Думка" вийшла книга ,,Український народний одяг", що її уклав Музей етнографії і художнього промислу АН УССР у Львові, — інформує київська ,,Молодь України". З цієї монографії можна довідатися, як одягалися в минулі роки, в чому своєрідність і характерні риси даного народного одягу, взуття і прикрас, який називається українським народним вбранням. Джерелом до цієї монографії послужили старовинний живопис, фрески і мозаїка, твори усної народної творчости, колекції одягу різних музеїв, матеріяли зібрані під час етнографічних експедицій.

Книгу цю поручає ,,Молодь України" зокрема тим модельєрам, які випрацьовують сучасний одяг на основі традиційних елементів народного вбрання.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дискримінаційна „позитивна акція"

Не зважаючи на те, що щораз більше юристів та коментаторів заявляються проти підтримування Білим Домом принципу „позитивної акції", президент Джіммі Картер недавно знову заявив, що його уряд піддержуватиме цей принцип, що фактично означає надавання першенства членам расових меншин при прийнятті до шкіл і на працю. Президент і члени його уряду твердять, що признавання такого першенства потрібне, щоб направити зло, заподіяне в минулому дискримінацією проти негрів, пуерто-ріканців, мехіканців, індіян та інших.

Білий Дім називає це надання першенства членам расових меншин „позитивною акцією", але, на нашу думку, кращим і більш правильним окресленням такого принципу було б: „зворотна дискримінація". Цей бо принцип фактично старається злегалізувати дискримінацію проти білих громадян ЗСА. Хоча правдою є, що в минулому існувала дискримінація проти расових меншин, і вона частинно існує ще і сьогодні, але також правдою є, що через те не повинні терпіти всі білі громадяни, зокрема ті, які належать до білих етнічних груп. Відомо ж, що до „меншин", які мали б користати з тієї „позитивної акції", не будуть зараховані американські громадяни українського, польського, німецького чи італійського походження. Це доводить нас до запитів: чому український хлопець чи дівчина, які пильно вчилися в середній школі і коледжі та дуже добре здали вступні іспити до медичної чи правничої школи, мають відступити своє місце в тій школі негрові чи пуерто-ріканцеві, які слабше вчились та одержали нижчі оцінки на вступному іспиті? Чи всі роки тяжкої праці тих молодих українців, як теж фінансові видатки та інші труднощі їхніх батьків мали б піти намарно тільки тому, що цей хлопець чи дівчина білі? Чому робітник українського, польського чи німецького роду має відступати своє місце менш кваліфікованому негрові чи пуерто-ріканцеві?

Багато юристів і коментаторів правильно вказують, що така, як її називає Білий Дім — „позитивна акція", порушує ті статті федеральної та стейтових конституцій, які гарантують всім громадянам рівноправність перед законом. Очевидно, що члени не-білих рас повинні мати всі можливості здобувати вищу освіту та одержати краще затруднення, але це не може відбуватися коштом білих громадян ЗСА, зокрема білих національних чи релігійних меншин, які не мали жадного впливу на попередню дискримінаційну атмосферу в ЗСА. У додатку, багато соціологів вказує, що надання першенства деяким расовим чи етнічним групам спричиниться до того, що члени цих груп втратять заохоту прикладатися до науки чи вивчення якогось ремесла, бо знатимуть, що все одно будуть прийняті до школи чи на працю скоріше ніж особа з кращими кваліфікаціями, яка, однак, мала „нещастя" народитися в українській, польській, німецькій чи італійській родині.

Уряд президента Картера робить велику помилку і поступає несправедливо, коли підтверджує свою підтримку для принципу „позитивної акції". Цей принцип, який фактично є „зворотною дискримінацією", не тільки є несправедливістю для всіх білих громадян ЗСА, але також противиться американській Конституції, яка гарантує рівноправність всіх громадян перед законом.

Обережність не пошкодить

В часі офіційної чотириденної візити генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва у Західній Німеччині, західнім фоторепортерам трапилась неабияка нагода: вони зуміли зфотографувати комуно-московського диктатора у півспаралізованому виді, коли його, з одного боку канцлер західньонімецького уряду Гельмут Шмідт, а з другого міністер закордонних справ СССР Андрей Ґромико та ще деяка прислуга, дослівно підносили на ноги. Фотографія появилася чергового дня на сторінках світової преси і викликала чимало клопоту для совєтських верховодів, які мусіли пояснювати настирливим західнім кореспондентам причину такого стану людини, яка будь-що-будь співвідповідальна за долю світу і в руках якої сконцентрована влада великої, жорстокої і загарбницької імперії, остаточною ціллю якої є захоплення влади у цілому світі. Більше того, ця фізично обмежена людина, яка якимось дивом є ще здібна держати залізною рукою Політбюро, Центральний Комітет Компартії, великий партійний апарат, брати на себе риск ведення затяжних і трудних переговорів про частинне скорочення стратегічної зброї, які ведуться тепер між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом — може одного дня опинитися поза рамками керівництва імперією, і риск поноситимуть тоді ті західні керівники, які, бувши при владі, беззастережно вірили у слова і обіцянки совєтського ватажка.

Існує однак інша інтерпретація довготривалости Брежнєва при владі, тісно пов'язана з підписанням договору між ЗСА і СССР про скорочення стратегічної зброї т. зв. „САЛТ-2". Прихильники цієї інтерпретації кажуть, що зміна у Кремлі в сьогоднішніх обставинах могла б не то, що некорисно відбитись на переговорах, але вони, ці переговори, втратили б історичну важливість, бо, як відомо, комуно-московські імперіялісти завжди у розмовах з Адміністрацією президента Картера покликаються на Брежнєва і Форда, які вже, мовляв, деякі справи узгіднили у Владивостоці і про них немає потреби більше говорити, хоч совєти добре знають, що у міжчасі до Білого Дому прийшов інший господар, який, як це виглядає з потягнень Державного департаменту, бажав би поробити деякі зміни, заки договір буде підписаний.

Існує в СССР теорія, що Брежнєв у теперішній ситуації переговорів може осягнути більші користі для Совєтського Союзу, як його евентуальний наступник, який був би змушений починати від початку. Треба однак сумніватися, чи влада Брежнєва спирається тільки на переговорах САЛТ. Але якщо в цьому і є дещо правди, то Білий Дім повинен витягнути з цього відповідні висновки і радше зачекати до часу вияснення ситуації в СССР, а зокрема в його керівництві, яке, очевидно, може мати цілком інший погляд на справи роззброєння, чи хочби скорочення стратегічної зброї.

Тому мають слушність ті західні аналітики, які рекомендують обережність у відношенні до СССР, у якому мілітаризм став по суті сьогодні нероздільною частиною системи, що прикривається соціялізмом і комунізмом, але продовжує старі царські традиції російського імперіялізму. У такій ситуації обережність нікому не пошкодить.

Пастор Олекса Гарбузюк

ВСТАНЕ УКРАЇНА...

(Із Слова під час Днів Української Спадщини в Чікаго з приводу 45-ої річниці Великого голоду в Україні)

(2)

Які наслідки цієї жахливої трагедії України? — Весна 1933 року почалася походом голодної смерти по українських селах. Люди пухли від голоду і поволі умирали. У додатку до сім мільйонів померлих від голоду, біля 12 мільйонів, або розбіглися по просторах совєтської тюрми народів, або були вивезені, винищені по в'язницях і каторгах. Під час перепису 1936 року виявилося, що від 1927 року населення України зменшилося на 19 мільйонів. Оце злочин безбожного комунізму! Дійсно — атеїзм, це безнадійність життя, це самогубство душі, а його апостол — комунізм, це насилля, терор і дияволовладдя. Тому ми з усією рішучістю вступили в боротьбу з цим злом і ми віримо в перемогу добра!

Які наші завдання? Я попробую зілюструвати їх прикладом із Святого Письма, з книги Неемії, в якій змальовується неволя й повернення в рідний край. Коли Неемія почув про свій народ від братів своїх, „що лишилися з полону, що живуть у великій біді та в ганьбі", він плакав, був у жалобі, і молився перед лицем Небесного Бога. А потім пішов до царя перського Артаксерса, розповів йому в драматичний спосіб про руїни свого рідного краю і, отримавши дозвіл, пішов відбудовувати свою батьківщину. Він мав великі труднощі, але його любов, його посвята рідному народові та батьківщині увінчалася успіхами: столиця була відбудована й народ повернувся з полону...

Ми, та частина українського народу, частина України, що живемо у вільному світі, не можемо бути байдужі до недолі нашого народу. Наше завдання заступатися за наш народ, за наш край, за наші Церкви, за подвижників і страждальців за Віру Христову, за борців за волю, боронити українську культуру, рідну мову — заступатися за Україну!

Україна тепер поневолена, там мільйони ув'язнених борців за її волю, але Україна живе! Вона живе в стихії боротьби за свободу сумління. Наш народ-Богоносець у стражданнях за свої особисті переконання віри не просить релігійної терпимости у безбожної влади, він не кориться ворогові й не просить полегшення умов для віруючих у Бога, але сміливо, як герой, виступає проти безбожництва і домагається встановлення повної свободи релігії, прав Церкви і прав для нескорених подвижників Віри Христової.

Україна живе в боротьбі за права людини. Молодь України безкомпромісно бореться за свої права вивчати і творити свою рідну культуру, своє мистецтво, зберігати свою ідентичність і говорити рідною українською мовою. Це вже не скромний дисидентський рух, а Д У Х, що тіло й душу рве до бою за майбутнє України!... Це заворушення в жилах української крови в обороні своїх людських прав, своєї гідности та свого життя!

Україна живе в поході за самовизначення народу. Український народ переживає Велику П'ятницю, але він живе, чекаючи Великодня. Він чекає на своє світле свято, коли й йому, як іншим народам світу, в заграві сяйва ранньої зорі залунає дзвін свободи і потужний гомін волі полине від Бескиду по Кавказ. І це свято волі вже їде, ми чуємо його гомін... Бо коли український народ в умовах совєтської тиранії, контролі думки і слова дав нам молодь, яка не лякається й не скорилася перед ворогом, коли він дав інтелектуалістів, які на вівтар свободи поклали свій геній, дав мистців, які на сторожі поставили рідне слово, коли він народив людей високого духа і глибокої віри в Бога, в Правду, в ідеали й принципи свободи, то такий народ невмирущий... Україна живе в серцях, в умах, в почуттях і душах синів і дочок її народу!

Коли Україна дала нашому сторіччі таких синів, як Микола Руденко, Олексій Тихий, пастор Георгій Вінс, священик Романюк, Вячеслав Чорновіл, Валентин Мороз, Левко Лук'яненко, Олесь Бердник, Борис Здоровець і сотки тисяч інших героїв духа, то я маю віру, навіть більше — маю видіння, що справді „встане Україна, розвіє темряву неволі, і на волі помоляться невольничі діти!" Я маю видіння, що зникне совєтська тиранія, розвіється, як туман, безбожжя, „і оживе добра слава, слава України, і світ ясний, невечірній, новий засяє"... Із таким видінням ідімо в похід за заповітом Тараса Шевченка: „Борітеся, поборете, Вам Бог помагає, За вас віра, за вас воля, і правда святая!"

Молодь, старші й усі, що святкуємо Дні Українсської Спадщини, працюймо, молімося, вірмо і маймо святе видіння, що „Встане правда, встане воля" і „Ми діждемося свого Вашінґтона з новим і праведним законом", бо „Христос для волі нас визволив!"

М. Рущицький

МОЖЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Українська преса приділяє відносно мало місця нашим фінансовим справам, а це ж одна з найважливіших ділянок щоденного життя. Причиною цього є мабуть мале зацікавлення економічними проблемами, можливо й тому, що ми індивідуально за останніх 25-30 літ так добре матеріяльно забезпечилися, що й на думку нам не приходить наявність величезних можливостей господарчого росту спільними силами. Ми привикли радше звертати увагу на нашу політичну, суспільну і виховну діяльність і занедбуємо ділянку фінансового розвитку. Часто говориться про консолідацію політичних партій. Наче б то оця консолідація була основою нашої сили. Жадна консолідація не була тривкою і нічого нам не дасть, якщо ми не скріплюватимемо існуючих та не творитимемо нових фінансових баз спільними силами, які будуть нас цементувати. Наш економічний розвиток зміцнить нас під кожним оглядом, в тім і політично. З бідаками світ не рахується, а багаті мають успіхи.

Отже, нам конче треба звернути увагу на наші постійний фінансовий розріст, себто треба нам скріплювати існуючі та творити нові фінансові бази, що будуть добром української спільноти в ЗСА, в Канаді та в інших центрах еміґраційного поселення, де такі можливості є найбільш підхожі.

Є багато ділянок, де можемо реалізувати наш економічний ріст, але на цьому місці кину світло на одну з них, а саме, на ділянку забезпечень, не охоплених нашими братськими Союзами.

Всім нам відомо, що кожного року ми виплачуємо відносно великі суми грошей до забезпечневих компаній у формі обезпечення наших авт, домів, підприємств і т. п. Робимо це з конечности, бож „нещастя ходить по людях". Ці гроші від нас відходять і не вертаються, хіба що трапилось нещастя, що, Богу дякувати, нечасто буває.

Коли б нам пощастило зорганізувати нашу власну забезпеченеву установу, то вплачувані нами премії в більшості затримувалися б у нас, і це був би непересічний успіх. Як це зреалізувати, то найкраще нам порадили би наші спеціялісти, які працюють в таких установах та мають відповідну освіту, знання і досвід. Мені здається, що федеральні і стейтові закони ставлять деякі вимоги забезпеченевим підприємствам, а саме, щоби така установа могла себе оформити і зачати свою діяльність, то мусить мати відповідний основний капітал, мабуть, в сумі коло 2 мільйонів долярів. Це безперечно велика сума, але тепер, коли пересічний заробіток працюючого є коло 15.000 річно, то не трудно було би тих 2 мільйона зібрати від уділовців, себто від тих, що стануть співвласниками обезпеченевого підприємства. А це в свою чергу їм виплатиться, бо з часом буде приносити прибуток.

На мою думку, поки ми ще не маємо завершеної такої забезпеченевої установи, треба нам дальше забезпечуватися в неукраїнських компаніях, але рівночасно таку саму суму (чи приблизно деяку іншу) мусимо вкладати до української компанії, створеної на відповідних основах, яка буде зародком нашої забезпеченевої установи в найближчій будучності. Зложені гроші будуть основним капіталом, вимаганим законом. Чим більше нас, уділовців, зачне це діло, тим кращі вигляди на швидкий успіх.

Збірку основного капіталу, як також сам процес організації установи, треба віддати в руки спеціялістові і контролерів, зложених з довірених людей, щоби, борони Боже, не дійшло до надужиття довір'я уділовців та щоби цілий процес підготови запевнив добрий початок.

Які додаткові користі з цього мала би українська спільнота — не треба навіть багато вияснювати. Частина вложеного нами гроша, в меншій, чи більшій кількості, буде вертатися забезпеченим назад у формі дивіденд, залежно від того, які видатки установа матиме у зв'язку з виплатою відшкодовань. Поза тим, молоді люди будуть мати добре платні позиції, як працівники підприємства, що напевно позитивно вплине на їх національну гордість, на прив'язання до спільноти і стримувати буде процес винародовлення.

Крім цього, забезпеченева установа стала би певного роду фінансовою базою і, коли зайшла би потреба виасигнування більшої суми готівки на народні потреби, то гроші на це все були би готові.

Кожний погодиться зі мною, що прикро не раз дивиться, коли доброї волі збірщики бігають з листами і випрошують дрібні датки на серйозні і наглі потреби. Час зачати нам шанувати себе самих і замість виповняти шпал[ьтами] газет і журналів непліднимі патріотичними та виховними дискусіями і патріотичними закликами до консолідації, краще обговорювати частіше наші економічні потреби і пляни. Сильна економія є доказом сили. З цього добре здавали собі справу вже наші піонери, організуючи Український Народний Союз та інші наші братські установи. Дальшим етапом у цьому процесі була організація нашої кредитової кооперації, вже з ініціятиви нових поселенців. Пропоную черговий крок. Ми маємо щастя жити в країнах економічно добре розвинених, тому маємо можність економічно зростати.

Закликаю цією дорогою до висловлювання думок на заторкнену мною тему, головно закликаю тих, що мають знання і досвід в ділянці обезпечень. Опінії інших осіб будуть також прийняті з вдячністю, як цінний вклад в ідею.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

СКВУ І „ПАРАФІЯЛЬНА ХВОРОБА"

В „Лисі Микиті" за травень ц. р. написано: „Парафіяльна хвороба наступає тоді, коли пацієнт поза парафією не бачить України".

Роздумуючи над тим ніби жартом, я прийшов до сумного переконання, що ціла українська діяспора до деякої міри на ту недугу хворіє. Громада-парафія здібна будувати церкви чи домівки, які коштують сотні тисяч, а то й мільйони долярів, а Секретаріят СКВУ приміщується у скромних кімнатах в „комірнім".

Отже, час подумати про якусь гідну твердиню українства для СКВУ в Ню Йорку або Вашінгтоні, де були б гідні приміщення для Секретаріяту СКВУ і всіх з ним пов'язаних центрів. Там повинні б відбуватися і всі загально-українські конвенції, конгреси і т. п.

Це не фантазія. Це можна здійснити, бож як одна парафія може збудувати церкву на 3 мільйони з гаком, то чому б українці ЗСА і Канади не могли збудувати української твердині для СКВУ за кілька чи кільканадцять мільйонів.

Пропоную Секретаріятові СКВУ взяти ці думки під розвагу на своєму засіданні, а в часі конгресу в осені прийняти відповідні ухвали і вибрати відповідний комітет, щоби цю справу реалізував, а українська громада напевно прийме таку пропозицію і буде щедро жертвувати на таку загальну-благородну ціль. Я особисто, хоч живу на скромній пенсії, зобов'язуюся вплатити 500 дол. на ту ціль, як не одноразово, то місячними вплатами.

Кость Фіцик
Ст. Кетринс, Канада

І В ПОЛЯКІВ НЕ ЛЕГКО

Польська Косцюшко Фундація розповідає у своєму бюлетені ч. 2 (311) про творення осередку польських студій у стейтовому університеті центрального Коннектикату. Проводять збірку грошових пожертв, аргументують, просять, закликають. Не йде-це їм легко. Ось уривок з їхньої статті:

(Закінчення на ст. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

НАША СИЛА

Рік тому в Українському Селі місцева громада відзначала Свято Батька, а мене запрошено скласти привіт від гумористів. Був також запрошений представник місцевого Відділу УККА, але перешкоджений високою політикою не зміг прибути, тож мені прийшлося і його виручати. Між іншими земляками, я зустрів там доброго приятеля ще з таборових часів, Митрофана Гавриловича. Він, значить, репрезентував на цьому батьківському святі секцію прадідів, і то репрезентував гідно, з честю! Його широку, козацьку грудь прикрашувала краватка, — власне, дарунок з нагоди Свята Батька, алеж як оригінально скомпонований: на голубому фоні вигаптувана жовтою заполоччю голова Тараса Шевченка в шапці, а під нею вишитий червоними нитками напис: „ЮКІ ПАВЕР".

— Тобто, по-нашому, „Українська Сила"! — пояснив Митрофан Гаврилович. — І, правильно сказано: Шевченко — це наша сила! Без нього ми немов ті безбатченки, сироти безрідні! Він наш прапор, наша слава. Якби так покласти на терези з одного боку всіх наських політиків, а з дугого поставити його, Тараса Григоровича, так він їх усіх переважив би! Чи неправду кажу?

— Істинну правду, Митрофане Гавриловичу, — відповів я. — А краватка у вас і справді така, що за очі хватає! І до лиця вам лежить, і відмолоджує.

— Це правнучечка подарила, — тепло посміхнувся Митрофан Гаврилович. — Оксаночка!.. О, вона в мене розумниця! Ви тільки послухайте, якого віршика вона сама склала і пришпилила до краватки:

„Дорогий Прадідусю,
Я так Тебе люблю, —
Трохи не задусю"!

— Ну, за таку поезію, — продовжував зворушений земляк, — я підняв її, Оксаночку, високо вгору, приголубив до грудей, полоскотав усом та й кажу: „Ох, ти моя лялечко! Ох, ти моє щастячко, тут народжене! Не задусиш ти оцими крихітними рученьками старого чортагайдамаку з Чорних Запорожців полковника Дяченка! Сталін його не вдушив, Гітлер не вдушив, то й ти не подолаєш. А за те, що ти так любиш прадіда — він тобі морозиво зафундує!

А воно — тиць! — пальчиком, та й командує:
— Ванілія, пліз!

Ось, які розумні українські діди виростають в цій нашій Америці...

Ікер

Яр. Климовський

ПАМ'ЯТІ ТАРАСА ЛОЗИНСЬКОГО

Осінню 1934 р., коли Театр Яреми Стадника виступав з рядом вистав у Борщеві, в ранніх годинах підійшов до мене молодий стрункий, синьоокий чоловік, звертаючись до мене з проханням, щоб зі мною говорити. Це був Тарас Лозинський. Представившись, сказав: „Маю бажання вступити до вашого Театру". До цього додав ще кілька найважливіших даних з перебігу свого життя, наголошуючи свою культурно - освітню діяльність, головним чином — театральну на терені його рідної Чортківщини, розповівши також і про своє походження. Коротка з ним розмова, признаюсь, не дала мені уявлення про його вроджені театральні здібності, а довідавшись, що поставний молодий інтелігент Тарас Лозинський є в кращому матеріяльному положенні від інших наших юнаків (розлогі церковні поля, що належали до парохії його батька були дуже врожайні), я йому дораджував, щоб добре справу передумав і чи не краще було б, щоб не кидаючи свого аматорського театру, не резиґнував із школення голосу, а тоді матиме багато більші шанси в театрі. При цьому я пригадав йому, що його сестра теж не задовольнилась середньою освітою, а таки саме продовжує вищі музичні студії. Я побачив, що годі його перемовляти, сказав йому, щоб він біля полудня зайшов до театральної залі Народного Дому. У міжчасі поговорив я з директором театру. Саме тоді переважав у нас музичний репертуар. Крім „Наталки" і „Запорожця", двох українських музичних комедій („Жабуриння", „Подружжя в двох мешканнях") — „Жайворонок", „Доріна", „Пепіна", „Орлов" й ін. З охочих вступити до театру, першенство тоді мали ті, в яких був слух і голос. Після проби голосу, Тарас Лозинський став твердо ногою в театрі. З його приходом наш мініятюрний театральний хор звернув на себе увагу, особливо на кінцеві ефекти, дякуючи сильному басові - „октавістові". Тарас Лозинський не тільки причинився до прекрасного звучання хору, але поволі почав входити в репертуар, почав діставати ролі. Ніколи не забуду його в „Орлові", в якому хоча грав другорядну ролю, все таки його Великий Князь звертав на себе увагу тембром голосу, спдажністю рухів, правильним веденням діялогу, не згадуючи прекрасних зовнішніх даних, тобто сценічної появи. Був справжнім Великим князем.

Може був би залишився в театрі назавжди, якщо б був іншої вдачі. Йому не були до вподоби прикметні театрові заздрості, необосновані претенсії і жалі відносно роль, часті, хоча зовсім невинні дисонанси тощо.

Вихід з театру вийшов надобре не тільки йому самому, але він згодом став підпорою неодного хорового ансамблю. Після дванадцятьчленного „Дніпра" на рідних землях, бачимо його в славному хорі Котка. На еміґрації в Німеччині співає в репрезентативному чоловічому хорі під керівництвом Вол. Божика, знаменитій Капелі Бандуристів. З „Ватрою" відбуває турне по Швайцарії. Співав і в інших великих хорах і дуже любив довші тури, вічні мандри, доки не оженився.

Був зразковим мужем і батьком. З товаришами жив дружньо. Хоча не був говірливий, цікаво й приємно було з ним перекинутись словом; у розмові відчувалось його велику начитаність і дружнє ставлення до співрозмовника, зокрема, коли розпитував про особисте життя - буття. Не нарікав, коли початки в ЗСА для нього не були легкі. Мешкаючи в сусідньому будинку у Філядельфії знав я добре про його тяжку нічну працю в пекарні при високій температурі. Чекав як на спасіння на турне з Капелею Бандуристів під кер. Гр. Китастого, мовляв „тоді я маю справжню інгаляцію легенів і духове відпруження".

Рік тому, в часі Христового Різдва вже майже зовсім вичерпаний, безсилий, вирішив піти з колядою, яку призначив для великого, всім нам відомого, хорового диригента Дмитра Котка, який проживає у Львові і на старості своїх літ веде ще єдину в світі Хорову Капелю Сліпців; св. п. Тарас радів як мала дитина коли висилав своєму вчителеві пачку як „дар любови і вдячности".

***

Сум огорнув мене, коли він, переїжджаючи до Рочестеру, прощався зо мною. А тепер, коли нас усіх, його друзів покинув навіки, залишив по собі не лише смуток, але і жаль невисловлений.

В Торонті відбудеться вже третій курс для диригентів

Торонто (КУК) — Провінційна Рада Комітету Українців Канади в Онтаріо організує вже третій з черги двотижневий курс для диригентів від 19-го до 31-го серпня ц. р. в приміщеннях Інституту св. Володимира на вул. Спадайна ч. 620 в Торонті.

В цьогорічному курсі передбачена програма для тих, хто провадить хором чи ансамблем, або хто має підставову музичну освіту. Це курс методики практичної роботи з хором та удосконалення художньотехнічних засобів диригування.

Місяць перед початком курсу учасники одержать партитуру музичних творів та теоретичні посібники, необхідні для практичної роботи диригентів, а під час курсу одержать особисті вказівки диригентсько-виконної аналізи та індивідуальної практики над технікою диригентського мистецтва.

Програма курсу включає курс диригування інструментальними ансамблями: індивідуальні консультації щодо інструментації й аранжування.

За навчальну програму відповідає маестро Володимир Колесник, а до співпраці запрошено кращих знавців диригентів-композиторів.

Заохочується всі Відділи КУК і поодинокі організації, щоб частинно оплатили видатки пов'язані з наукою на курсах — так, як у минулих роках.

Число мешканців у Інституті обмежене до 20, тому треба якнайскоріше голоситися на адресу:

Conductors' Workshop, 242 Runnymede Rd., Toronto, Ont. Canada M6S 2Y3.

Отець д-р Музичка з Риму доповідав у Філядельфії про збереження патріярхальних надбань

(М. В.). — У неділю, 12-го березня ц. р. заходами Релігійного Товариства Українців Католиків „Св. Софія" у ЗСА, гість з Риму, післанець Патріярха Йосифа о. митрат д-р Іван Музичка у переповненій залі УСА „Тризуб" у Філядельфії виголосив успішну доповідь на актуальну тему „Патріярші надбання і Патріярший Фонд". Цю многолюдну зустріч відкрив проф. д-р Леонід Рудницький, доцент Українського Католицького Університету в Римі. Молитву відмовив парох місцевої церкви св. Архистратига Михаїла о. Л. Любинський.

Програмою зустрічі вміло проводив д-р мед. О. Черник, який напочатку подав коротку біографію доповідача.

Отець д-р митрат Іван Музичка народився 1921 р. у селі Пуково, де закінчив народну школу, а гімназію у 1941 в Рогатині. Опісля він вчителював, закінчуючи музичні студії у Львові під проводом професорів З. Лиська і М. Колесси. Від 1943 р. служив у Дивізії „Галичина". Після звільнення з полону в Італії студіював богословію в університеті „Пропаганда Фіде", будучи питомцем колегії св. Йосафата в Римі. У 1951 році отримав свячення із рук Архиєпископа Івана Бучка. Опісля захистив докторську тезу на тему „Аква ін літургія бізантіна". З кінцем 1959 р. почав душпастирську працю в Англії в Рочдейлі і Вольвергамтоні. Наприкінці 1975 р. переїхав до Риму на працю в УКУ, де викладав пасторальну богословію, катехитику і гомілетику, будучи у міжчасі іменованим Блаженнішим проректором Католицького Університету (УКУ). При цьому допомагає у виданнях УКУ і Українського Богословсько - Наукового Т-ва. Одним із його учнів є о. Лончина, сьогодні при УКУ у Філядельфії.

Напочатку доповіді о. митрат підкреслив, що багато чув і читав про українців в Америці, куди вперше прибув. Зі знанням справи він коментував деякі, уже відомі справи, але досі невповні зразумілі для широкого українського католицького загалу. Доповідач говорив про потребу єдности і одности УКЦеркви, про віру, молитву, мову й обряд, про шанування минулого як основи для майбутнього — про одну Помісну Українську Католицьку Церкву. Підкреслив і доказав потребу нових українських католицьких священиків. Без приросту нових священиків не виконаємо завдання українських католицьких церков у вільному світі. З огірченням говорим про асиміляцію, денаціоналізацію і латинщення, не беручи до уваги, що причиною цього є брак свідомого католицького духовенства.

У дальшому доповідач зупинився на головній темі своєї доповіді — збереженні великих патріярших надбань у Римі, щоб їх могли використати українці у вільному світі, а це храм свв. Сергія і Вакха з патріяршим двором і Музеєм, величавий собор Святої Софії та Український Католицький Університет. Ці будови з Інституціями — нечуваний осяг українців у вільному світі. Але цими всіми інституціями треба опікуватися і їх фінансово утримувати. Отож, з ініціятиви Блаженнішого Патріярха Йосифа постало аполітичне Центральне Релігійне Товариство Українців Католиків „Свята Софія" в Римі і Крайові Товариства Свята Софія в інших державах, які є правним власником Патріярших Дібр і Інституцій у діяспорі, відповідаючи перед державними і церковними законами за їхню адміністрацію зі завданням діяти в напрямі розбудови Української Помісної Церкви в співпраці з єпископами, священиками, монахами і мирянами, які стоять на засадах Помісности і Патріярхату Української Католицької Церкви.

Для виконання завдань і діяльности Товариства Свята Софія, для втримання, збереження і адміністрації заснованих і побудованих Інститутцій потрібні постійні грошові засоби, що їх може запевнити тільки щойно створений Постійний Патріярший Фонд. У затвердженому правильнику Патріяршого Фонду урядово подано: „Патріярший Фонд — це матеріяльні, а зокрема грошові, засоби — призначені на цілі Патріярхії Помісної Української Католицької Церкви та на вдержання і діяльність її інституцій. Патріярший Фонд повинен існувати і діяти всюди, де існує Українська Католицька Церква, або де живуть її вірні. Осідок Централі Патріяршого Т-ва Свята Софія — під цю пору в Римі..."

Треба всім знати, що „Правильник Товариства Святої Софії і Патріяршого Фонду", затверджений Патріярхом Йосифом Сліпим, 1-го червня 1977 р. у Ватикані, який скоро опісля появився друком, бо вже у вересні 1977 його поширено у Філядельфії.

Наш мирянський рух мусить міцніти, — говорив далі о. митрат Музичка. Потребуємо людських рук, охоти і доброї волі, щоб зібрати грошові засоби і зберегти наші церковно - релігійні пам'ятники в Римі. Корпорація Свята Софія, як власник потребує мільйонового Патріяршого Фонду, щоб із відсотків забезпечити втримання, запевнити діяльність і зберегти український масток у Римі та у вільному світі.

По закінченні доповіді о. митрата Музички присутні постанням з місць та довготривалими оплесками проявили вдячність за його слова.

Під час запитів і дискусії, доповідач відповів 28-ом особам. Зокрема порушено справу відзначення 1000-річчя Хрищення України, тобто, чи робиться щось, щоб цю урочистість спільно з православними українцями відзначити? На це була відповідь, що про це вже було у „Вістях з Риму". Треба згоди і зрозуміння. Треба, щоб хоча в деяких пунктах зійтися на відзначення із православними українцями. Велике завдання у цьому напрямі чекає пресу: світську і релігійну, щоб довести до згоди.

У відповідях в справі Товариств (Корпорацій) Святої Софії та Патріяршого Фонду доповідач додатково подавав вияснення м. і. про потребу інвестиції, щоб цим робом поборювати девальвацію. На Патріярший Фонд багато осіб висилає прямо на руки Блаженнішого до Риму зі Західньої Европи, Австралії, Бразилії, Канади та зі ЗСА. Посилають поодиноко і священики, миряни та Товариства. Різні збірки з приводу зустрічей, академій, ювілеїв, сходин, уродин, хрестин, вінчання, поминок. Багато залежить від ініціятив патріярхальників. Уся акція є в стадії оформлення, а наш Патріярх бажає, щоб включилися до неї всі ті, яким дорога українська Церква. Зі залі були домагання, щоб у всіх українських католицьких церквах раз на рік відбувалися збірки на Патріярший Фонд, посилаючи їх прямо до Риму до Блаженнішого Патріярха.

Порушено теж справу діяльности Управи за Патріярхат в Америці колись і сьогодні.

Під час зустрічі роздано грамоти першим однотисячникам, жертводавцям на Патріярший Фонд; їх вручував о. д-р митрат Іван Музичка. Тут теж поіменно висловлювано подяку всім тим, які тижнями безплатно трудилися над з모дернізуванням новозакупленого величавого дому для Українського Університету у Філядельфії. Все це доказує, що українці католики міста Філядельфії не тільки започаткували рух за Патріярхат УКЦеркви, але заснували свою окрему парафію із церквою Святого Архистратига Михаїла на великій закупленій посілості у Філядельфії — Дженкінтавн, придбали власний дім для Філії Українського Католицького Університету у Філядельфії, а філядельфія теж стала центром збірки на Патріярший Фонд під проводом невтомних діячів за Патріярхат п-ва д-р Навроцьких.

Відспіванням молитви за Патріярха закінчилася ця успішна зустріч із післанцем Патріярха Йосифа — о. д-ром Іваном Музичкою.

35-річчя Української Дивізії в Детройті

Братство колишніх вояків Першої Української Дивізії „Галичина" в Детройті 13-го травня ц. р. відзначило 35-річчя свого постання святковим бенкетом. Врочисто прибрано сцену залі Святої Покрови. Посередині гордо пишався могутній Лев, при ньому, як вірний символ — прапор Дивізійників, який завжди і всюди репрезентує Братство при всіх громадських відправах. Золоті дати 1943-1978 глядачам говорили вже самі про небуденність події.

Урочистості відкрив вступним словом д-р Антін Жуковський, голова Ділового комітету. Він привітав гостей і представив головний стіл та покликав на провідника бенкету дир. Петра Стасіва.

Відновлений хор „Трембіта" під мистецьким керівництвом д-ра Богдана Кушніра проспівав кілька пісень, які дуже підходили до життя і дії Дивізії. Видно було великий вклад праці диригента, бо хор представився зібраній громаді дуже гарно, за що вона нагородила заслуженими оплесками. На тлі хору виникав теж солістбаритон Володимир Кучер та були заспіви Тарнавецького. Детройт знову радіє і втішається своїм власним хором. Дяка за це диригентові і всім співакам та Управі хору за його відновлення і поповнення новими силами.

На сцену виступив оградний вояк, гість з Філядельфії, інж. полковник Михайло Ліщинський. Найперше він передав палкий привіт від генерала Павла Шандрука, головного командира Дивізії „Галичина" та по-військовому привітав відсутнього із-за слабого здоров'я генерала Михайла Крата, який проживає в Детройті. Його промова зосередилася на змагу Дивізії та змалюванні надій, які покладав тодішній український провід та український загал, що у тій війні може усміхнутися доля і для нашої державности. В тій надії і впали жертви молодих людей під Бродами і на інших фронтах. Та вічний вогонь надій не повинен нас покидати і сьогодні. Промовець кінчав із повною вірою в успіхи нашої визвольної справи. Україну треба будувати нині, нині треба далі боротися, ставити основи під будову Української Держави.

Приємною новиною для Детройту був виступ жіночого Ансамблю, який назвав себе романтично „Луна", у складі: Віра Андрушків, Надя Лаврин, Христина Липецька, Мирося Михалович, Зеня Серафин, Мирося Стефанюк і Оксана Федорович. Це справді гарна мистецька одиниця, зіграна між собою і мило презентується на сцені. Прекрасні голоси і академічно - веселий репертуар. У детройтських громадян мимоволі вступила гордість, що по відновленні хору „Трембіта" дійшов ще один мистецький Ансамбль високої вартости „Луна". Викону[illegible] : „Накрила нічка", [illegible]ю - думу Романа Купчинського прийшлося відомій солістці Христині Липецькій виступити зі сольовою частиною, за яку присутні її відповідно винагородили. Тут треба відмітити незвичайно додатній момент, який рідко буває в історії дій мистецьких одиниць. Часто буває, що відомі солісти нерадо виступають у групових ансамблях, в яких є рядові співаки. А тут ділося щось зовсім навпаки; професійна солістка, відома вже всій українській громаді, не посоромила себе, виступаючи разом в хорі. Своєю участю вона його піднесла і звеличала 35-ліття постання Дивізії. Хвала їм всім за це, а зокрема Христині Липецькій.

Відтак керівник бенкету прочитав привітання та запросив до слова присутніх представників організацій, що їх репрезентували обидва конгресові Комітети. З Клівленду приїхав представник Крайової Управи Дивізійників Лев Кусяка і виголосив дуже гарно продуманий привіт. А тому, що було це в передень Свята Матері, присутні віддали шану всім матерям дивізійників.

Незвичайно тепле і чутеве слово сказав о. Бернард Панчук, Василіянин, тепер Дивізійний капелян, ветеран - майор американської морської піхоти. Він же провів військову молитву перед вечерою. Був присутній теж о. Олександер Биковець, який закінчив бенкет від православної парохії церкви св. Андрея. Мирослав Трепневський, голова Братства Дивізійників у Детройті, попросив до розвагової частини бенкету.

Маляр Роман Бараник оформив програмку Свята, що її багатьох учасників взяло собі на пам'ятку до родинних архівів.

По вечері грала відновлена оркестра „Зоря"; аранжером танців був Богдан Середюк.

У цей вечір гарно звеличано постання та дальшу дорогу існування і дій наймолодшої нашої військової формації, що покрилася славою воєнних походів, пережила бої під Бродами і Фельдбахом, воєнний полон в Ріміні та й тепер ще мріє про нові бої, які можуть прийти; історія бо — це колесо невідгаданих подій.

Михайло Бажанський

І В ПОЛЯКІВ НЕ ЛЕГКО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Викликати зацікавлення й підтримку для програми етнічних студій між польськими американцями другої генерації, які матеріяльно добре забезпечені, було дуже важко. Багато з них воліє зберігати такий стиль життя, який найкраще можна описати словами: вдає, що він янкі. Численні з другої генерації польські підприємці й професіоналісти зберігають свою польськість лише тоді, якщо це їм корисно з огляду на фінансові інтереси".

А все таки згадана польська фундація, заснована 1925 року в стейті Ню Йорк, в двох місяцях літа (липень — серпень) 1977 року зібрала понад 45 тисяч долярів на польську науку. Пересічно місячні грошові надходження до тієї фундації досягають від 50-ти до 100 тисяч долярів. В українців здобутись на таке ще не було змоги. Дарма, що Україна мучиться у важчому ярмі окупанта і що наша праця й боротьба повинна бути десятикратно пильнішою й сильнішою.

Богдан Тарнавський

Успішний концерт в Ірвінґтоні

Дня 4-го червня ц. р. в українській православній парафії св. Тройці в Ірвінґтоні відбувся концерт таких місцевих артистичних сил, як:Віри Яворської, солістки хору ім. Бортнянського, її доні молодої піяністки Надії Яворської при участи колишньої оперетової співачки з Києва Марії Заболотної, відомого співака Харківської, Зальцбурзької опери та інших европейських опер о. Миколи Чалого. Крім концертової частини ансамбль співаків дав ще й першу частину з опери „Запорожець за Дунаєм" Гулака Артемовського. Співакам акомпаньювала професор музики з Колюмбійського університету Зіна Якубова. Заля церковна була переповнена.

У першій частині концерту Віра Яворська — сопрано, відспівала з надзвичайним почуттям і мистецтвом пісні: „Ой, не світи місяченьку" муз. Лисенка, „Віють вітри" з опери „Наталка-Полтавка". Молода піяністка Надя Яворська віртуозно виконала Опус 90, 4 А-фл. Шуберта. О. Микола Чалий, не дивлячись на свій 80-річний вік могутнім басом-баритоном виконав пісні: „Віє вітер віє буйний", „Ой, чого ж ти, дубе, на яр похилився" та інші, цим виказавши, мистецтво оперового, співака, яке плекав на протязі своєї сорокорічної артистичної діяльности на українських та закордонних сценах. Марія Заболотна надзвичайно сильним і приємним меццо-сопрано проспівала „Ой казала мені мати" муз. Гулака Артемовського, „Айстри" муз. Лисенка, „Нащо мені чорні брови" та інші, і після цього у другій частині імпрези була поставлена надзвичайно вдало перша дія опери „Запорожець за Дунаєм". Як окремих співаків, так і ансамбль опери „Запорожець за Дунаєм" гарячими оплесками присутні викликали на повторювання окремих пісень і самої опери. Вмілим конферансьє на концерті був І. Галій, культурно-освітній референт Церковної Управи, який гарно змалював історичну картину самого твору „Запорожець за Дунаєм". Як концерт, так і першу дію із „Запорожця за Дунаєм," рішено повторити під час святочної імпрези — святочного обіду в день храмового свята Св. Тройці після Богослуження о 1-ій год. 18-го червня. У присутніх залишилось приємне і незабутнє враження з концерту.

У той час, коли нині багато української молоді зовсім асимілюється, забуває свою мову, культуру і традиції свого народу, а батьки їх стають через добробут байдужими до всього рідного, імпрези такі, які відбулись у церкві св. Тройці в Ірвінґтоні є дуже побажані і на часі. Це дає нашій громаді можливість трохи жити своїм культурним і національним життям, обмінятись думками, враженням та виявити своє церковно-громадське взаємовідношення. Дуже шкода, що не всі поцікавились цією імпрезою, а зокрема жаль, що не було молоді.

Н. Н.

Ю. Довбенко написав книжку про голографію

Ґарден Сити, Н. Дж. — Юрій Довбенко, знаток голографії, опублікував книжку про популярне мистецтво — голографію, яке сьогодні розвивається швидкими темпами. Книжку цю п. н. „Доморобна голографія" — видало Американське Фотографічне Книжкове Видавництво Інк.; ця праця має 160 сторінок і вміщує багато ілюстрацій.

Голографія — це мистецтво, з проєкцією трьохвимірного зображення. Вживаючи лейзерні промені, сочки і спеціяльні фільми, трьохвимірне зображення можна створити на звичайній поверхні, яка, коли на неї дивитися, робить враження суцільного об'єкту.

У цій книжці Юрій Довбенко, піонер і учитель голографії, упрощує цей скомплікований експериментальний процес. Зокрема, беручи до уваги читача без технічного знання в цьому напрямі, основне поняття голографії тут представлене в такий нескомплікований спосіб, що його можна легко зрозуміти.

У Юрія Довбенка — широкий досвід в мистецтві голографії. Він закінчив Школу Голографії в Сан Франсіско, де пізніше став інструктором. Сьогодні він працює як незалежний голограф.

Юрій Довбенко брав участь у багатьох голографічних виставках, в 1974 році він роз'їздив по Америці, виставляв свої голографічні праці, водночас викладаючи про це мистецтво.

Семінар у пам'ять Василя Курилика

Дуже цікаво та оригінально Клюб Українських Професіоналістів і Підприємців у Торонті відзначив пам'ять свого члена та визначного мистця Канади св. п. Василя Курилика. В днях 4-6 квітня 1978 в приміщеннях Торонтського університету відбувся Інавгураційний Семінар ім. Василя Курилика. Мабуть, перший раз в історії нашого міста престижевий Торонтський університет був партнером українського товариства у влаштуванні спільної імпрези.

Семінар почався у вівторок, 4-го квітня ц.р. в авдиторії медичного факультету. Президент Торонтського університету д-р Джон Еванс відкрив вечір та коротким словом підкреслив вклад Курилика в образотворче мистецтво Канади, висловлюючи також побажання, щоб такі семінари продовжувалися кожного року. Д-р Еванс заявив, що він гордий, що Торонтський університет бере участь з українським товариством в такій імпрезі, він також повідомив, що доповіді будуть видруковані, щоб познайомити загал читачів з Куриликом — непересічною людиною.

Предсідник вечора, адвокат Святослав Фроляк, з питоменною йому майстерністю, представив доповідача, проф. Ремзея Кука. Професор історії та соціяльних наук, автор численних наукових статтей та праць, д-р Кук в змістовній доповіді: „Василь Курилик — візія юнака канадських прерій" накреслив мистецький шлях Василя Курилика. Проф. Кук підкреслив головні аспекти творчости Курилика, а саме — глибоку та щиру християнську віру, українське походження та його вплив на творчість мистця, і його велику гуманність. Свою цікаву наукову доповідь автор доповнив висвітлюванням прозірок картин мистця.

Після доповіді відбулася товариська зустріч, де присутні мали нагоду за чаркою вина познайомитися з д-ром Куком та д-ром Евансом.

Чергові семінари ім. В. Курилика відбулися 5 і 6 квітня в приміщеннях Гарт Гавзу Торонтського університету.

Два виклади під заголовком „Переоцінка канадського федералізму" виголосив декан юридичного факультету університету Бритійської Колюмбії, проф. К. Лисик. Сесією вміло проводив проф. В. Тарнопольський.

Проф. К. Лисик, передовий знавець конституційного права в Канаді, бувший заступник міністра справедливости провінційного уряду Саскачевану та голова комісії „Аляска Гайвей Пайплайн Інквсрі" та автор багатьох наукових праць та дописів.

У першому викладі професор Лисик дав вичерпну аналізу формування канадської нації. Другий доклад був більш специфічний де прелегент порушив актуальне тепер питання єдности Канади, ролю етнічних груп та в зв'язку з тим необхідну переоцінку канадського федералізму. На закінчення докладів відбулася цікава дискусія враз із запитами, на які проф. Лисик давав вичерпні відповіді. Після першого докладу проф. Лисика відбулося маленьке прийняття в музичній кімнаті Гарт Гавзу, з вином та перекускою. З коротким словом про значення інавгураційного семінара ім. В. Курилика виголосив заступник президента Торонтського університету проф. Джек Сворд. Милою несподіванкою на прийнятті була коротка мистецька програма. Виступив камерний квартет університету МекМастер з Гамільтону під мистецьким керівництвом піяністки Катрусі Самець.

Інавгураційний семінар ім. Василя Курилика — це імпреза за яку українська громада повинна бути горда. Клюбові Українських Професіоналістів та Підприємців у Торонті, під проводом їх невтомного голови адвоката Ігора Бардина, належиться велике признання та підтримка громади в їхній корисній праці.

Ярослав В. Соколик

КАРТЕР КРИТИКУЄ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

послабило оборонну спроможність Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) на обширі Середземного моря.

Із внутрішніх проблем президент Картер наголосив потребу зменшити видатки федерального уряду, зокрема на деякі публічні проєкти, наприклад, закликав законодавців відкинути законопроєкт, який пропонує призначити 1.4 більйона долярів на розбудову великої кількости гребель, бо вважає, що цей видаток спричиниться до погіршення інфляції в країні.

Президент відповів на ряд питань відносно його закидів, що Куба була причетна до недавньої інвазії катанґських партизанів на південну частину африканської країни Заїр, повторюючи, що далі переконаний, що Фідель Кастро, який тепер твердить, що старався запобігти цій інвазії, міг зробити більше ніж зробив у тому напрямі. Вказуючи на факт, що Кастро по сьогоднішній день не засудив тієї інвазії, президент заявив, що існують незаперечні докази, що кубинські вояки в сусідній Анголі вишколювали катанґських партизанів, хоча Кастро заперечує це. Президент Картер закликав Кастра та Аґостина Нето, марксистського лідера Анголі, запевнити, що в майбутньому не буде подібних інвазій на Заїр, як теж закликав Гавану відтягнути свої війська з Анголі та Етіопії.

Щодо можливих протизаходів ЗСА проти військового втручання Куби і Совєтського Союзу у справи Африки, президент Картер сказав, що публічна критика тієї політики Москви і Гавани повинна викликати потрібну реакцію світової опінії, яка робитиме натиск на СССР і Кубу, щоб вони припинили свої агресивні дії на тому континенті, додаючи, що ЗСА діють через Об'єднані Нації та Організацію Африканської Єдности, щоб довести до ліквідації конфліктів в Африці. Зазначуючи, що Америка дає економічну і обмежену військову допомогу деяким африканським країнам. Президент сказав, що ЗСА не плянують жадних військових акцій проти агресивної діяльности СССР і Куби в Африці.

Коментуючи вислід голосування в Каліфорнії, де виборці домоглися драстичного зменшення в податках на нерухомості, президент Картер заявив, що федеральний і всі інші стейтові, уряди повинні застановитися над тим, що різні податки і урядові видатки таки зависокі та поробити належні зміни. Він, однак, вважає, що ситуація в Каліфорнії була унікальною і що в інших стейтах не дійде до такого драстичного зменшення податків.

Українці взяли провідну...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

юзах, в загальне американське життя; д-р Іван О. Фліс новообраний головний предсідник УНСоюзу, вітав присутніх від дирекції Українського Інституту Америки, як її секретар, згадавши, що зокрема поневолені народи, в тому числі й український, вважають американський прапор символом волі і свободи.

Після коротких привітань Аллен Фінгер вручив представникам газети „Делі Ньюз", Робертові Гвакенбушеві, авторові книжки патріотичних пісень й ілюстраторові, Юліянові Реваєві, колишньому прем'єрові Закарпатської України та іншим американським організаціям грамоти Інституту Американського Прапора, як подяку за їхню патріотичну працю в користь Інституту і за поглиблення патріотизму серед американського народу. Дякуючи за вшанування представники відзначених організацій відчитали звернення колишнього президента Джеральда Форда, яке він видав з нагоди 200-річчя Американської Незалежности, і зацитували сентиментально-патріотичний уривок з листа американського астронавта, який власноручно прикріплював американський прапор на поверхні Місяця.

Ділову програму закінчив о. Роджер Фултон, а опісля у мистецькій програмі виступило тріо — Христина Петровська (піяно), Мсчислав Губернат (скрипка), Януш Кубяк (віольончеля) з трьома точками.

З українців у святкуванні взяли участь, крім вже згаданих пані Марії Душник, д-ра Івана О. Фліса і Ю. Ревая, ще мґр Іван Базарко, адміністраційний директор УККА, ляйтенант Григорій Полчій, репрезентант Комітету Об'єднаних Українсько — Американських Організацій — Відділ УККА, д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника", Микола Хоманчук, новообраний головний радний УНС, Василь Авраменко, д-р Ростислав Сочинський з дружиною, д-р Мирослав Зарицький, пані Іванна Петровська, ред. Володимир Левенець з дружиною, Христина Карпевич, співачка та інші.

З діяльности ЛМКлюбу в Ню Йорку

У п'ятницю, 16-го грудня 1977 року в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку відбувся вечір „Молодих талантів", у якому виступали: вокальний ансамбль „Промінь" під кер. проф. Богдани Волянської, членки гуртка „Молода Муза" при 82-му Відділі СУА, і Богдан Андрусишин — українські і білоруські пісні під свій акомпаньямент гітари. На жаль не могли виступити молоді учні балетної школи Роми Прийми-Богачевської з приводу недиспозиції їхнього акомпаньятора д-ра Ігора Соневицького.

Відкриваючи вечір, голова Клюбу інж. Тарас Грицай дуже мило привітав нашу надійну і талановиту молодь, що вивчає рідне слово, пісню, музику, народні танці зберігаючи в той спосіб українську національність і свій патріотизм. Літературно-Мистецький Клюб, влаштовуючи такі вечори з виступами нашої молоді перед своїм громадянством, дає їй змогу виявити свої спосібності, заохотити до дальшої праці над своїм талантом та доходити до вершин своєї умілости і знання. Коли буде частіше виступати, її поведінка у виступах буде свобідніша, збільшиться самопевність своєї вартости, витвориться свідомість, що вона теж бере активну участь у культурно - мистецькому житті своєї української спільноти. Знову ж Л-МК в Ню Йорку, влаштовуючи такі вечори має на увазі обопільну користь — Клюбу в пошукуванні такої талановитої молоді, що має прийти на зміну старшим і далі вести наші культурні установи — молоді, що на таких вечорах виявляє свій талант і своє знання.

Вечором проводив маестро Степан Крижанівський, переповідаючи коротко історію постання вокального ансамблю „Промінь" під мудрим керівництвом проф. Богдани Волянської. У першому виступі ансамбль проспівав народні щедрівки: „Защебетала гей ластівонька", „В нашого пана нові двори" і „Ой там зо горою". Виступ ансамблю був дуже вдалий, мелодійний спів, дзвінкі голоси й уміле керівництво причинилися до повного успіху і признання присутніх, що не пожаліли своїх оплесків.

У виступі гуртка „Молода Муза", Людмила Канюга рецензуючи поетичну збірку „Нескорений дух", обговорила вартість і поетичну красу окремих поезій, Марта Зелик і Оля Шевчук читали у мистецькій формі деякі поезії з цієї збірки і цей їхній виступ вдячна авдиторія дуже тепло прийняла.

З черги студ. унів. Богдан Андрусишин проспівав під свій акомпаньямент на гітарі пісні: „Києве мій" — муз. Шамо, „Несподій" — муз. Луценка і білоруську пісню „Білорусечка" — музика Семеняка, за що присутні нагородили його своїми оплесками. У дальшій частині вечора дівочий ансамбль „Промінь" відспівав гарні пісні „Розпрягайте хлопці коні", „Тихо Дунай воду несе", „Ой сивая зозуленька", „У перетику коло гирла ріки Дунаю, на окраїнах Буковини, а теж є нечисленні колонії в столиці країни та інших містах. З Румунії вела дорога до більшого міста Словаччини Пряшева, в околиці якого живе до чверть мільйона українського населення. На екрані пересувалися прозірки з показом українсько-католицької катедри в Пряшеві, будинок нашої гімназії, прозірки з міста Свидника, з дуклянського карпатського просмику, міста Бердієва, опісля шпилі високих гір Татра зі словацького боку. Були ще прозірки зі столиці Мадярщини Будапешту, з чеської столиці Праги, купелевих міст Карлові Вари і Маріянські Лазні (давніше Карльсбад і Марієнбад), вкінці прозірки з міста Відня, церкви св. Варвари, Шенбрунського парку, палати тощо.

(The paragraph above runs across columns; the lines „У перетику ко..." continue:)

дила", а на закінчення лемківську пісню „Ой чорна я си чорна". За милі пісні і мелодійний спів зібрали молоді співачки ансамблю разом із їхньою диригенткою велику похвалу і тепле прийняття.

Членки гуртка „Молода Муза" виступили спільно у монтажі поезій із збірки „Нескорений дух", з вибораних їхньої літературної дорадниці ред. Уляни Любович, і це був справді гарний монтаж у мистецтві слова і переконливій інтерпретації усіх трьох членок-виконавців і за те авдиторія гарно їм подякувала.

Накінець Богдан Андрусишин відспівав при акомпаньяменті гітари пісню „Галичаночка", білоруську пісню „Рушники" і одну французьку пісню. Його також подякували присутні гості за гарний спів в супроводі гітари.

Подякою голови Клюбу для всіх авторів цього симпатичного вечора закінчено виступ молодих талантів.

„Українське поселення у Східній Европі"

На п'ятницевий вечір 23 грудня 1977 року Управа Клюбу запросила Анізію Савицьку розказати дещо про українські поселення у Східній Европі, зокрема в Словаччині, Румунії і Югославії з останньої своєї прогулянки та висвітлити цікаві і барвисті прозірки з цієї поїздки.

Відкриваючи вечір, голова Клюбу інж. Тарас Грицай привітав авторку вечора як добру знайому з давніших виступів у Клюбі, також присутніх гостей, передаючи їй дальше ведення показу прозірок.

Першою зупинкою авторки була Югославія, зокрема купелеві місця, як Аббація, і пристані над Адріятицьким морем Рєка та інші. Там в літі повно туристів з усього світу, а найбільше німців, їхня валюта високо цінується у відношенні до югославійського динарія, тому їх тут так багато. Біля берегів Адріятицького моря є багато малих островів зі старинними будівлями і оборонними мурами, що з часів хрестоносних походів. Були також прозірки з міста Сараєво, знаного з трагедії убивства австрійського престонаслідника і його дружини, що дало початок І-ої світової війни. Авторка поїхала теж до села Дев'ятин, в якому живуть наші поселенці і де пишається новий будинок школи відбудований українською громадою в Америці після землетрусу. Наші поселенці дуже гостинні і тішаться, коли свої приїжджають їх відвідують. Присутні на вечорі гості мали змогу бачити цю школу на прозірках, також наших поселенців, їхні хати і господарства. Були ще прозірки з міста Новий Сад, ріки Дунай, вкінці декілька прозірок столиці Югославії — міста Білогороду.

Наступною турою була Румунія. У столиці Букарешті залишилися ще деякі руїни після останнього землетрусу. Та країна не дуже багата і несприможна відбудувати в скорому часі усі знищення. В тій країні також живуть українці, біля

Після покінчення показу з відповідними поясненнями, голова Клюбу подякував авторці вечора за її труд, гостям за участь, бажаючи всім доброї ночі.

Б.Б.